

STM
PL 33
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi

lausuntopyyntö 18.2.2019, STM/719/2019

Vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan mukaisten kansallisten tavoitteiden päivittäminen

Vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan tarkoituksena on vedestä aiheutuvien sairauksien ehkäiseminen, rajoittaminen ja vähentäminen Euroopan alueella. Pöytäkirjan avulla edistetään sekä talousvesi- että jätevesihuollon kehittämistä ja YK:n ihmisarvoksi julistamaa oikeutta puhtaaseen veteen ja riittävään hygieniaan. Pöytäkirjan edellyttämänä sopimuspuolten on laadittava ja julkaistava kansalliset tavoitteet, jotka on saavutettava tai ylläpidettävä vedestä aiheutuvien sairauksien estämiseksi. Suomi laati pöytäkirjan mukaiset kansalliset tavoitteet vuonna 2008 ja ne pantiin toimeen sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä 15.2.2008. Sopimuspuolten on raportoitava tavoitteiden toteutumisesta kolmen vuoden välein WHO:n Euroopan aluetoimiston ja YK:n Euroopan talouskomission (UNECE) ylläpitämälle pöytäkirjan sihteeristölle, joka koordinoi pöytäkirjan toimeenpanoa.

Sosiaali- ja terveysministeriössä katsottiin tarpeelliseksi päivittää Suomen kansalliset pöytäkirjaan liittyvät tavoitteet. Uusien tavoitteiden asettamisessa otettiin huomioon vuoden 2008 jälkeen tapahtunut lainsäädännön kehitys. Pöytäkirjan mukaisten tavoitteiden asettamisessa päätettiin ottaa huomioon YK:n jäsenmaiden sopimat kestävän kehityksen tavoitteet ja toimintaohjelma (Agenda 2030). Kestävän kehityksen tavoitteena 6 on varmistaa veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio kaikille. Kestävän kehityksen alatavoitteet 6.1 ja 6.2 koskevat erityisesti Vesi ja terveys -pöytäkirjan tavoitteistoa ja asettavat myös niille ne ylätasoon globaalit tavoitteet, joihin Suomi on sitoutunut ja joihin myös pöytäkirjalla pyritään.

Luonnoksessa esitetyt vuoteen 2030 ulottuvat Suomen kansalliset Vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan mukaiset tavoitteet laadittiin laajana poikkialueellisena yhteistyönä ministeriöiden, asiantuntijalaitosten, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) sekä sidosryhmien kanssa.

Lausunto:

Valvira on kiitollinen mahdollisuudesta olla mukana luonnoksessa esitettyjen tavoitteiden laatimisessa ja pitää tärkeänä, että luonnoksen tavoitteet toimeenpanevat YK:n kestävän kehityksen ja Agenda 2030 toimintaohjelman tavoitteita.

Luonnoksen taulukossa 4 on esitetty selkeällä tavalla Vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan tavoitteisiin liittyvät kansalliset tavoitteet vuoteen 2030 asti. Valvira näkee, että kansallisia tavoitteita tulee hyödyntää sosiaali- ja terveysministeriön tulevaisuuteen tähtäävässä terveydensuojelun yleisessä suunnittelussa ja Valviran ohjaustyössä kuten esimerkiksi terveydensuojelun valvontaohjelmien laatimisessa.

Dnro V/6941/2019

12.4.2019

Koska Vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kolmen vuoden välein, tavoitteet soveltuisivat Valviran näkemyksen mukaan myös kansallisiksi terveydensuojelun indikaattoreiksi. Valvira pitää tärkeänä, että luonnoksessa esitetyistä tavoitteista ja niiden toteutumisesta kerrottaisiin terveysvalvonnan johtajille ja muille terveydensuojelun parissa työskenteleville viranomaisille.

Valvira ehdottaa, että luonnoksessa esitetyistä kansallisista tavoitteista ja myöhemmin myös kolmivuotisraporteista tiedotettaisiin laajasti. Kansallisista tavoitteista ja perusteluissa kuvatuista säädöksistä käy ilmi, kuinka paljon työtä tehdään terveydensuojelun ja turvallisen veden laadun edistämiseksi sekä ihmisten elinympäristön turvaamiseksi. Vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan raporteista voi muodostaa tiivistetysti kokonaiskäsityksen vesistöjen tilasta, vedenotosta, vesihuollosta, vedenkäytöstä, vedenlaadusta, epidemioista, veteen liittyvästä lainsäädännöstä, veteen liittyvistä tärkeimmistä tietojärjestelmistä ja eri hallinnonalojen vastuuviranomaisista sekä siitä, kuinka hyvin tavoitteet on saatu toteutettua. Tavoitteiden toteutumisesta voisi tiedottaa kolmen vuoden välein esim. YK:n lanseeraamana maailman vesipäivänä, 22.3.

Ratkaisija: Henriksson Markus

Virka-asema: Ylijohtaja

Esittelijät:

Kilponen Jaana, Ylitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.

Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.